

Wiadomości różne Cudzoziemskie z Poczty extraordinaryney Cesarzkiej, z Krakowa, de data 20. Martij 1688.

Wenetowie składowali nie dawno znaczna summe pieniędzy/ przez zatonięcie Palandry na Morzu niedaleko Malamoku/ gdzie były Działki/ Młodziejce/ y inne wojenne rynsztunki/ oprocz ludzi poginionych/ starają się przecie dostać cokolwiek przez szukanie na tamtych wodach. Reyment Kazaćcia Wolwem bitelą monstrował się tymi czasami/ ludzie są dobrze monderowani/ którzy/ wspólnie z innym żołnierstwem/ iuszą się poczynali imbakować do Lewantu. Szwajcarów też spoziewają się Wenetowie/ że primis diebus Aprilis stana na te Kampańie/ ponieważ iuszą się wciągnięciu.

Nie mogli tak doskonale wpatrzeć Wenetowie/ żeby sukces nie wszedł Turecki do Negropontu/ ponieważ noca Nieprzyjacieli/ przez drugą stronę Morza/ w prowadził kilka Okretów żywności/ amunicyi y ludzi; niektorzy powiadają że toż uczynili y do Napolu Malasii. Al/ że/ in Regno Morea z trudnością Sboja Wenetowie dla pożywania dostawali/ będąc tamten kraj ogolony z ludzi/ bo przeszły Kampańie stamtąd po wchodzili/ tedy niektóre Weneckie Chorągwie/ złożone z Grekami/ przeszły na Barkach Selw Lepantowej/ weszli do niektórych prowincy Tureckich/ y tam splądrowawszy kraje/ wrócili się nazad z znaczna zdobyczą. Bydeł też y niewolników niemalo zabrałi.

Z Rzymu confirmatur, iż Ociec Świety/ uważwszy na ostatek dobrze/ że differentia, z Korona Francuska/ mogłyby przyczyna być do takiego zamieszania/ w swoim Państwie/ podczas teraźniejszej Wojny Tureckiej; wolał wysłuchać zdania wszystkich Kardynałów/ przypuszcwszy ich do Audyencyey/ po parze według porządku/ y godności każdego; y tak sekretnie z niemi namawiały rzecz samą/ iako sobie w tej materii postąpić miał. Deklarował się przypuszczać do swojej Papieskiej Audyencyey publicznej/ Posła Wielkiego Francuskiego Ławardyna/ tym czasem/ póki nie powróci Kurjer z Paryża wyprawiony do Kardynała Tuncyjskiego/ z pewną medycyną/ na uspokojenie tych tłumów; y wyrozumienie od Króla Francuskiego/ ieliby się takowa kontentować chciał/ iako się poniechał spodziewaia strony obiedwie/ perseweruie iednak Summus Pontifex, koniesque interdicere, Sorbonie Paryskiej/ tylko ieszcze o sposobie pomówić ma/ względem publikowania Interdyktu z Kardynałami.

Życząc przy tym Ociec Świety/ żeby Wojna Turecka swym trybem poszła/ rozkazał skwapliwie gotować swoje Galery/ y woysko/ aby nad zwyczaj przyspiesz/ poszły do Lewantu/ z Maltańskiemi/ y Florentyjskiemi Galerami.

Z Paryża pisa/ iako Król Francuski wszystkie dobra Kalwinistkie/ osobliwie tych Kalwinów/ którzy pochodzili z Królestwa dla nie przyjęcia Wiary Świeter prawdziwej Katolickiej/ aplikował per edictum suum Regium, na różne Fundacye/ Szkoły/ Kościoły/ Szpitale/ y na inne pożyteczne y potrzebne miejsca; na usługę nowych Nasamconych na Wiare Katolicką/ rozkazawszy surowo pytać się y Examinaować/ o substancye ruchome y nieruchome/ tych wszystkich/ którzy opuścili Królestwo/ a to dla dyspozycyey przyzwoitey. Po śmierci Generala na Morzu Dukleny/ nastąpiły niektóre zmiany w Wakanściach Generalow y Officerow Morskich/ rozkazawszy Król Francuski po trzeci raz surowo/ żeby armowanie przedkie czyniono Galer y Okretow w Tolonie y Marsylii/ powiadają że to przygotowanie jest przeciwko Aldzierynom/ chcąc ich Król Francuski mortyfikować iako naybardziej/ lubo miał wiadomość z Aldziera/ że tamten Kommandant Poganski/ nie tylko wolno puścił Monsieur Saulca dla powrocenia się do Bastyonu Francuskiego/ tam zatrzymanego/ ale też rozkazał dobrze traktować y karmić wszystkich Francuskich Niemolników/ powiadają/ że to dla tego czynił ten Kommandant/ iż dowiedział się był iako we Francuy/ więźniow Aldzierzyskich nie źle traktowano: inśi zaś tak tłumaczą te akcy Poganska/ że radziby pokoiowi z Francuzami/ przeto tym ich zachęcaia.

Z Londynu jest confirmacya/ że bardzo oporem y ścieśkością/ Gubernatorowie Provinciarum mogą przywodzić do skutku intencya Królestwa/ względem odprysiężenia y

skasowania juramentu Test nazwanego / skodliwego Wierze Swietey Katolickiey praw-
dzywey / tak sie albowiem deklaruje Slachta Angielska / po wiekszey czesci / mowiac / ze
my wprawdzie chcemy sie zgadzac y zyc w pokoju ze wszystkimi ludzmi insey Wiary /
ale dlatego przecie nie chcemy zezwolic na rewołowanie y skasowanie juramentu Testos-
wego y Prawo do karania sie stosujacych / poniewaz te sa fundamentem naszey Wiary
Anglikanskiey y Protestanskiey. Mialo tedy iest tych / ktorzy sekunduia wola y intencye
Krolewska / tak wielce potrzebna. Przeto Krol rozważaywszy dobrze / wymyslil odlozyc
Parlament do przyszlego Miesiaca Oktobra albo Nowembra / spodziejaiac sie / ze tym
czasem dysponowac bawdzie mogli subiecta y membra Parlamentu na swoje strone.

Listy Wiedeńskie affirmant, ze powtornie Chospodar Wlozski / instancye swoje do
Dworu Cesarzkiego zanosil / aby byl locurus, od iakiego niewczasowania / pochodzacego
od Zolnierzew Cesarzskich na pograniczu tego Kraiu rozlozonych : obiecuiac Cesarzowi Je-
go Miosci / ze swoim Woyskiem zawise stawać przeciwko Nieprzyiacielowi / byle byl wola-
ny od wshelakich ciezarow ludzi Cesarzskich / co tedy Biskup Tutopolinski / z Grafem Czai-
kiem / temuz Chospodarowi nieco spotkewionym / a do niego wyprawionymi dla trakto-
wania sprawa / y iezeli szczyze ze swoim Woyskiem / chce secundare arma Coligatow /
w ktorce wyslyfemy ; poniewaz Gubernium Cesarzkie nie dufa iego obietnicom / zwlaszcza
gdy uis tego inzego przed tym zdradzil.

Z Węgier sprawdzila sie wiadomosc / iz Turcy zgromadzivszy sie do Kupy v Gra-
dyckey na siedm Tyzacy / przodkiem kilka set przeprawilo sie przez Rzekę Sawa na ten
czas zamarzla ; przyšli pod Berek / miejsce slabe / ktore Cesarscy mieli uis opuscic / y tam
wpadly / wderzyli na Oficerow tamtego Gwarnizonu / tak dalece ; ze niemogac wytrzy-
mac Nieprzyacielskiej sily / musieli pierzchac y wszyscy pozabiani zostali : po ktorym
nieszczesciu Cesarscy o sukurs poslali copredzey wtamte kraie / poniewaz co dalay to wiecey
przybywa Turkow nie daleko Belgradu kupiacych sie / ktorzy (tak iezyki zeznaly y spiego-
wie) zamyslaia kontecznie wziesc infiltrowac Slowienckie kraie / gdzie trzymala Cesarscy /
y miale y wieksze Mieysca / chcac ich stamtad wygnac y obiec niespodziejanie. Co sie robnie
Sortecy Albæ Regalis, lubo poniekat z Znuzionego Gwarnizonu pouchodzili Zolnierze / ze
potym zas Cesarscy troche byli zaniechali Blokowania scisleyfego z pewney potrzeby : te-
powiedzial / ze na ten czas wyslali Turcy z Kanizy / dwieście Janczarow na pomoc y zpie-
modzmi ad Albam Regalem, iakoz znac ze / tak iest a nie inaczej / kiedy gestokroc Turcy
za pieniadze kupowali od Węgrow / wtamtay obelicznosci / rozmaite prowiancy / y po dwa-
razy wypadaiac z tey Sortecy / Nieprzyaciel spotykaiac sie z Vsarzami Cesarzkimi / z Czami
boku y Torysu / nie tylko sie bili z niemi poteznie / ale tes kilkunastu Vsarzow na placu po-
lozywszy zawise zwyciezyl / y zdobywca nazad wracali : z ktorego wszystkiego nieszczescia da-
ia przyczyna / iz Cesarscy zaniebdali byli Blokowania / a tak smialosci Turcom przybylo /
dlatego ze mieli wiadomosc o Woysku zgromadzonym sie v Belgradu / ktorego czesc prowiana
ty do tey Sortecy prowadzic vsilowala / na co przecie Cesarscy pilniua y do Kupy sie Reys-
menty schadzaiu zeby temu przeszkodzic przynamniey ; iezeli nie beda mogli zdolac / powat-
piwaiac / ze ta Sorteca nie wpadnie uis tym sposobem / iako rozumieli / ale trzeba ia bedzie
w ostatku okurzye Bombami albo Arakowac. A poniewaz Turcy stawiaia Most stwa-
pliwie niedaleko Sortecy Gradyckiey / na Sawie / snac dla przeprawiania sie do Slowien-
skiey Ziemi y wlasnie chca za predescia wprzeczic Cesarzkich wtamtym Kraiu / tedy Gene-
ral Caprara / nie omieskal zgromadzic Charwarow / y ludzi tamtego Pogranicza / aby byli go-
towi zabiegac Imprezom Nieprzyacielskim /

Z Konstantynopola Listy sekretnie doniosly Gubernio Imperiali, ze Rebelia tamieczna /
za staraniem nowego Sultana / uis cale wamierzona zostala / y co żywo na Woyna gotowa-
lo sie z Cesarzem in Persona wyiezdaiacym. Byla do rady zgromadzona Porta / wibzasa
zeby nie mogla utrzymac Rundyey / jyczylaby pewnymi Kondycyami puslc ia iedne-
mu Potenzatowi / aby nie do pomocy Wenetom.

ARCHIV
MIELESZKO NALESZKIEWICZOW

WŁADYSLAW NALESZKIEWICZ